

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),

a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona.	Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona.	Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 33.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyílttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Merénylet a honvédség ellen.

Kolozsvár, aug. 7.

Ha igazak azok a hírek, melyeket az ilyen dolgokban jól értesül „Sz. N.” bocsát világgá, akkor a közös hadügyi kormány nem kevesebbet, mint azt tervezi, hogy a magyar hadsereget szép csendesen beolvasztja a közös hadseregbe.

Ebben telyát olyan merénylet készül, a melylyel szemben mindenik illetékes tényezőnek már eleve a legteljesebb ellentállást kell kifejtetnie.

A hadügyi kormány egyszerűen okkupálni akarja a magyar honvédséget, megtróni ennek szellemét, szóval az egész haderőt egyetlen szervezetbe gyúrni, amelyet aztán könnyebben lehessen a katonai köröknek a szerint igazgatni, a hogy nekik tetszik.

Mielőtt a tervről szólanánk, lássuk a jelenlegi szervezetet.

A hadtestek, hadosztályok és dandárok beosztásának alapja tulajdonképen a gyalogság. Nem pusztán imponáló tömege révén jut ehhez, hanem főképen azért, mert önállóan képes keresztlivni egy harcot.

Már most a katonaságnál három sort szokás megkülönböztetni. Az első vonalban van a tábori hadsereg (más-képen császári), a honvédség a másodikba kerül.

Ámde a magyar honvédség már most is ugy van szervezve, mint bármely tábori hadsereg s habár három vonalt is különböztetnek meg, a honvédség az elsőben foglal helyet.

Ezzel a 28 ezreddel erősebb az osztrák hadsereg.

Éppen ezért szokás a nagygyakorlatoknál, hogy a hadtestekhez honvéd-hadosztályokat osztanak be, **hogy már a békében is összekapcsolódjanak.** A kerületi parancsnok pedig, ha vezetésről, azaz hadműködésről van szó, tulajdonképen hadosztályparancsnok. Így történik ez minden nagygyakorlatnál. Folytatólag a kerületi parancsnokság katonái köz-igazgatási ügyekben ugyanazzal a hatáskörrel bír, mint a hadosztályparancsnokság.

Arról volt ugyanis nem régen szó, hogy a kerületi parancsnokságokat el akarják helyezni a hadtestek székhelyére.

A lényeg az, hogy a honvéd-

kerületi parancsnokságot alá akarják rendelni a hadtestparancsnokságnak, ami közjogilag is veszedelmes és meg nem engedhető.

Mert emez legfőlegb egy város forgalmára jelentene veszteséget — amaz egész országra terjedő törvénysértés volna.

A törekvés pedig megvan. Észlelhető ez régóta, különösen a legutóbbi esztendőben. Nem czéloz ez mást, mint, hogy a **honvédség ne legyen honvédség, hanem első vonalbeli hadsereg, ki-egészítő része a közösnek.** Ebben a szellemben akarnak egységesen vezetni mindent.

Éppen ezért van arról szó, hogy a **28 honvédgyalogezredet átalakítják császári és királyi ezredekké, folytatásaként a most létező 102-nek,** aztán — miként a parlament utolsó napjaiban jelezte is Széll Kálmán miniszterelnök — *behívják a póttartalékosokat, egyebekben pedig nagyobb skrupulozítással járnak el a sorozások alkalmával.* Szóval, emelik az ujjonczjutasitást abból az anyagból, amelyből most csak válogatnak.

A milyen vakmerő a merénylet terve, oly vakmerő a reményük azoknak, akik azt hiszik, hogy nem állna az egész ország, mint egy élethalálra elszánt ember a merénylet elé, mely a hadügyminiszter agyából pattant ki és meggyőzte volna a helyességéről a felséget, — talán fölösleges említeni, hogy a honvédelmi minisztert is.

Először is mi történne a honvédelmi minisztériummal?

Erre vonatkozólag a lappangó tervet behatóan ismerő forrás szerint történt már kezdeményezés, illetőleg tervezgetés. Nem új már, mint ahogy rég bujkál lappangva a kérdés is, — azonban nem irta még meg új-ság, olyan hihetetlenül hangzik minden igaz volta daczára.

A honvédelmi minisztérium, éppen a föntebb kifejtették alapján, fölöslegessé válnék, mert ha egyszer elikkasztják a honvédséget, erre sincs szükség.

A millenium esztendejében történt, hogy sikerült a királyt is teljesen meggyőzni ezen álláspont helyessége (?) felől, akkor a felség tárgyalta ebben a dologban Bánffy De-

zső báró miniszterelnökkel, ha vajjon elő lehetne-e ilyen törvényjavaslatot terjesztetni?

A lefelé zsarnok, fölfelé szolgáló Bánffy megdöbbsent, egyszerre belátta mégis az ügy roppant horderejét, következményeit s azt válaszolta:

— Szívesen betervezném a parlamentnek a javaslatot, de csak úgy, ha minden képviselő mellé két csendőrt állít a felség. *Mert az nem mulik el vérengzés nélkül, sőt én lennék az első áldozat, akit a saját pártom kaszabolna le.*

Akkor abból a szempontból, hogy nem lehet elrontani a magyarok millenárius esztendejét, elodázták a tervet, azonban nem ejtették el végképen. Mert jöhet még kedvezőbb idő.

Röviddel azonban utána *elsikkasztották, mintegy kezdetnek, a honvédségi vezérkart.* Nem ez volt ugyan a czime, noha hadi iskolát végzett minden tagja, mert a kerületi vezérkari főnököt *kerületi segéd-tisztnak* nevezték, tekintet nélkül a rangjára. Épp így voltak a dandároknál *dandárgédszisztek.*

Ezt a manipulációt úgy nevezte a képviselőházban Fejérváry miniszter, hogy a *vezérkart „véglegesen” beosztották* (azóta viselik a tengerzöld színű külön ruhát is). Folytatólag pedig mint különös előnyt említette fel, hogy ezáltal meg van adva a mód a vezérkarnak arra, hogy több tapasztalatot szerezzen.

Ez a tapasztalatokat szerző vezérkar, amely eredetileg a közös hadügyminisztériumba tartozik mint annak külön osztálya, **a tulajdonképeni terjesztője az osztrák szellemnek.** A honvédséghez is azért helyezik át a tisztjeit vezető állásokba, hogy plántálják be azt az egészen más nézetet, amely áthatja a teljes szervezetet. Ha hajlandó eszközölni szegődni, úgy előlép még soron kívül, is, esetleg nyugdíjba kerül.

Ad vocem nyugdíj. Fel szokás gyakran panaszkodni, hogy az osztrák tiszteket azért helyezik át a honvédséghez, mert mivelünk akarják megfizettetni a nyugdíjukat. Volt ugyan valamikor szó erről, de a tervből nem lett semmi. Mert ha tegyük fel husz évi közöshadseregbeli szolgálat után átjön valaki a honvédséghez és itt még öt évet szolgál, — úgy a honvédségrészéről csak öt évi nyugdíjat kap, a másik husz a közös kincstárt illeti.

— Si, si signore. Miért nem mondta mindjárt, hogy ön angol . . .

És kiállította a belépő jegyet „Eti-enne Kuszko” névre miután az én igazolványomat a szerkesztőnk helyett Kuskó István t. kollegám irta alá . . .

A Thems tudósítóját pedig még négy nap mulva is láttam kilécselni egyik hivatalból a másikba . . .

Hogy végre a romokról is beszéljek, hát volt oka a rendőrségnek oda minél kevesebb halandót bebocsájtani.

A hatalmas torony kőkeménységű téglái óriási tömbökben zuhantak alá. Nem porladt szét, mint a mai kőfalak, szilárd, kemény és széttörhetetlen a téglá, még ötszáz év mulva is. De az épület összekapcsoló vaspántok darabjain *ősrégi szakadások, repedések* láthatók. Bizony még évtizedek előtt is konstatalni lehetett volna a bekövetkezett katasztrófát.

Nem tudom mit irtak a lapok és mit konstataltak, vesztett-e oda valaki, avagy nem, de a romok tövében az egyik elkerített zászlorúd márvány lépcsőjén 2 zsoke sapka, egy kemény kalap és egy fél pár kis faczipó hevernek. A délelőtti napon heverő tulajdonosai aligha váltak meg tőlük angolos hidegvérrel . . .

Minden veneziai tartózkodásom tizedik napján erős fogadást teszek, hogy soha többé nem megyek el a sóhajok városába. (Ezelőtt két évvel neveztem el

A mint az elmondottakból kitűnik, a közös hadügyi kormány, az „absolut monarchia” részére egy egységes absolut hadsereget akar teremteni!

Egy régi osztrák államot akar megvalósítani, a mely lehet igen tetszetős nekik, de aligha nyeri meg a tetszését Magyarországon egyetlen faktornak sem.

Előbb el kell törölni a földszínről a magyar alkotmányosságot és magát a magyar államot, mert aztán csak még sem tételezi fel senki Magyarországról, hogy csak egyetlen fia is legyen, a ki ezt a képtelen tervet elfogadná.

Magunk sem hisszük, hogy a katona-körök keresztlivhetőnek tekintsek, de mert az idéztük hirlap jó forrásból származottnak mondja — megemlékeztünk róla, mint olyan leíról az időnek, a melylyel szemben senki sem maradhat tétlenül.

Ischl-ből. Budapesti tudósítónk közlése szerint politikai körökben az a hír járja, hogy a király augusztus 15. és 16. napjára tűzte ki az időt, a mikor a két kormány a kiegyezési ügyekről és a vámtarifára nézve történő meg egyezésről Ischlben jelentést tegyen. Erre az időre úgy Széll Kálmán magyar miniszterelnök, mint Körber osztrák miniszterelnök Ischlbe utazik s esetleg a szakminiszterek is megjelennek ott, valamint jelen lesz Goluchovszky külügyminiszter is. Az augusztus 15-iki korona tanácscon döntés történik az álláspontok elfogadása tárgyában és ezentul már csak a javaslatok megformulázásáról lehet szó. Nem kételkednek benne, hogy addig az ideig az alkudozások a lényeges kérdéseket illetőleg teljesen befejeződnek s azt hiszik, hogy Körber rátölt utazása alkalmával tulajdonképen a koronatanács elé terjesztendő anyagot készíti elő a két miniszterelnök.

Nesze semmi. Nagy garraal hirdették a kormánypárti lapok, hogy az új katonai büntető törvény ilyen, meg amolyan szabad szellemben van szerkesztve. Mint aztán most közlik velünk, az egész javaslat csak látszólagos ujításokat tartalmaz. Bár az eljárás a nyilvánosságra s a szóbeliségre van alapítva, mégis oly elvont, hogy teljesen nyilvánvalóvá teszi megalkotóinak szándékát, a kik a mostani javaslattal le akarják odázni a törvénykönyv gyökeres reformját. A két igaz-

sóhajok városának, mert az éjszakai forróságától, szunyogoktól és a limonádétól berugott parasztok reggelig tartó ordításától az idegenek egész éjjel nem alusznak, csak — sóhajtoznak.)

Dühösen szöktem el most is a csodaszép tavakon, Milánon és a fenséges Szt.-Gothárdon át Luzernbe, a havas alpeseknek ebbe a ragyogó tisztaságba, csodaszép és bámulatos paradicsomába.

Ha nem unják önök, — erről a következő alkalommal fogok írni.

Lázár Ernő.

A sir Fülöp leányai.

Angolból fordította: Amica.

I.

Remegés futott végig a tömegen midőn a bíró a fekete sapkát feltette.

Ez nem volt valami különös eset; sőt ellenkezőleg, a szenzációs elvonás majd nem egészen hiányzott benne.

Egy szegény nyomorult asszony akarta magát és a gyermekét a tengerbe ölni. Elég korán megemeltették, hogy a saját élete megmaradjon, de a gyermeke meghalt és ő a gyilkosságért lett letartóztatva és vád alá helyezve.

A tragédia egy népszerű tengerparti helyen történt. A fogoly egy olcsó kirándulási vonattal jött le, a vasuti jegy visszafutó részét megtalálta nála — és egy félre eső helyre ellopózva, szándékosan ment a tengerbe oly messze, a meddig menni tudott és aztán a hullámoknak engedte magát. A gyermek, egy körülbelül két éves fiú, egy kendővel erősen a keb-

ségügyminiszternek el kell fogadnia a javaslatot azért, hogy a két parlament elé terjeszthessék, a melynek lesz aztán a hivatása alapos kritikát gyakorolni fölötte. A hadügyminisztériumnak is ez az óhajja különben. A javaslat oly lehetetlen, hogy azt nem lehet elfogadni. Már pedig ha azt elvetik, megmarad a régi. A hadügyminisztériumnak pedig ez a czélja.

Revideálják a berlini szerződést!

Kolozsvár, aug. 7.

Budapesti tudósítónk nevezetes politikai dologról értesít.

Ugyanis a Balkán félszigeten mind-egyre előforduló zavargások egyre fenyegetőbbé teszik a helyzetet. Miután a porta, a hatalmak többszöri felszólítása daczára sem képes, vagy nem akarja Macedóniában a követelt reformokat életbeléptetni, Albániában pedig a keresztyüdlődés türehtetlenné vált, azonkívül Montenegro és Törökország közt állandó a konfliktus, fölmerült a terv a berlini szerződés reviziójára. A tervet valószínűleg Nikita fejedelem sugalmazására, akinek tudvalevőleg jól szervezett sajtóirodája van Oroszországban, az orosz lapok vetették föl és most már hangosan követelik a végrehajtását.

Nikita fejedelem, az orosz sajtó támogatásán (?) fölbuzdulva, emlékiratot terjesztett az olasz kormány elé, amelyben Montegrónak a berlini szerződésben meghatározott, Ausztria-Magyarországtól való függő viszonyának megszüntetését és a török-montegrói határ rendezését követeli. Nikita kívánságai a következők:

1. Montegrónak szabad nemzeti pénzverési joga legyen. (?)
2. Ausztria-Magyarországnak az antivari-i és dulcignoi kikötők fölötti felügyeleti joga szüntetessék meg. (?)
3. Montegrónak adassék meg a jog az önálló kereskedelmi tengerészet létesítésére. (?)

4. A plavei és guzinjei területek, a melyeket Törökország magának tart, csatoltassanak Montegróhoz. (?)

Ezeket a kívánalmakat az olasz kormány kedvezően fogadta és az olasz király is természetesen találta, hogy az após a ró segitségét vegye igénybe és magáévá tette az ügyet. Nikita terve pedig nem hajtható másképp végre, mint a berlini szerződés reviziója által, mert azokat a pontozatokat, amelyeket Nikita meg akar változtatni, a berlini kongresszus irta elő.

léhez volt köve és bár mindent megtettek, hogy felélesszék, kísérletük hasztalan volt.

Ebben nem volt semmi a mi szenzációt csináljon, de a közönség kíváncsiságát a fogoly későbbi viselkedése ébresztette fel. J makacsul megtagadta, hogy magáról felvilágosítást adjon, vagy bár a nevét megmondja.

— Nevezhetnek Smith Jananak — mondá, midőn a rendőrség által sürgetve volt.

Azt hiszem, hogy be akarják tölteni a jegyzőkönyvüket és az a név éppen olyan jól megteszi a szolgálatot mint egy másik.

És a vizsgálaton, az előleges kihallgatásnál ugyan ezt a hallgatást tartotta fen és későbbben, a rendkívüli esküdtiséki tárgyalás előtt szintén. És ámbár a hirlapokban a személyes leírása megjelent, egy lélek sem jelentkezett, hogy róla tudósítást adjon.

Ó egy olyan szerencsétlen elhagyott teremtesnek látszott, akinek senkije sem volt ezen a világon. Pedig ez az asszony nem látszott a társadalom alsóbb osztályaihoz tartozni. A ruhái jó minőségűek voltak, ha bár a hosszas viselés által kissé kopottak és ámbár nem volt jeggyűrűje, az általa mondott néhány szavak, midőn beszélt, egy jó nevelésben részesült személy szavai volt. És volt bizonyos finomság rajta. Ő volt, huszonöt vagy huszonhat évesnek látszott, ámbár valószínűleg még sokkal fiatalabb volt. A viszontagságok vagy a betegség hervasztották el a fiatalágát.

De a Smith Jane zárkózottságát semmi sem tudta megtörni. Még a védelmére kirendelt ügyvéd, miután ő nem volt képes vagy nem akart arról gondoskodni, sem tudott vele semmire menni. Figyelmeztette, hogy a beszédétől talán az élete

TÁRCZA.

— aug. 7.

Északon — délről.

Luzern, aug. 2.

A Campanile összeomlása Veneziába csodította az idegenek légióit. Hiába jószolgatta az a pápaszemés bécsi professzor, hogy a Campanile sorsára fogjutni egész Venezia, nem rettent meg a szörnyű jövendő mondástól senki. Legfőnnebb maga a professzor ur, a kivel valóban nem találkoztam a romok között.

Pedig mindenki ott volt rajta kívül. A felséges piazzát és piazzettát otromba fakorlátokkal kerítették el. Ugy nézett ki az a világszép Szent-Márk tér, mint egy ragyogó szép lány, ha fájos fogát felkötö egy piros babos fekete kendővel . . .

A gyalog közlekedés a szomszédos szűk utcákra szorult és különösen az esti órákban életveszélyes tolongásban nyilvánult meg a nyaralás szórakoztató gyönyörűsége.

Tessék elképzelni ehhez az olasz rendőrség bosszantó gyámoltalanságát és azokat a hagyományos kiváltságokat, melyeket a különben rokonszenves talián-nép századok óta gyakorol és a melyek a szabad utczaí ordítózásban, danolásban harmonikázásban és minden gyümölcs és egyéb maradéknak az utcára való kidobásában nyilvánulnak leggyakrabban —

és tisztában lehet mindenki Venezia bámulatosan szép voltáról, ha ilyen körülmények között is naponta ezer meg ezer ember érkezik a fullasztó meleg és vérszomjas szunyogok pompás hazájába.

A Campanile sorsáról keveset tudtam a Campanile tőszomszédságában. Nem tudtam épít-e, gyűjtenek-e, csak azt láttam, hogy egy század katona őrzi, nehogy — eltalálja valaki hordani a tégladarabokat.

Az ajtón bejutni lehetetlen volt.

Künn, a korlát mögött bábáskodott egész Venezia és Angliának fele és fadaradatlanul nézték a nagy harangot, amely unalmasan ásított az téglaromok legtetetjén.

Miután vagy tíz napig nem történt változás a Campanile életében (helyesebben halálában) elhatároztam, hogy megpróbálom bejutni a szent helyre.

No hát kérem a közigazgatás épen olyan „egyszerűsített”, mint minálunk. Hirlapiról igazolvánnyal a Municipiótól a Prefektúrához, a műemlék igazgatóságához, Pontiusztól, Pilatusig és Venezia 95 templomán, 115 szigetén és 50 millió csavargóján keresztül ismét vissza barangoltam — de a romokhoz mégsem eresztettek be.

Végre is lármázni kezdtem, fenyegetőzttem, amíg egy hivatalnok figyelmesen átolvasván francia szövegű igazolványomat, udvariasan azt kérdezte.

— Signore! Ön angol?

Azt feleltem neki francziául, hogy magyar vagyok.

Mint említettük, az orosz sajtó már hetek óta tárgyalja a berlini szerződés revíziójának kérdését és csodálatos, hogy a nyugat-európai sajtó még alig vett tudomást róla.

A revízió eszméjét, Viktor Emánuel király pendítette meg és mint hírlík, Orosz-, Francia-, Olaszország és Anglia, valamint Szerbia, Bulgária és Montenegró már hozzájárultak.

Ausztria-Magyarország még nem nyilatkozott a revízió kérdése felől, de az a tény, hogy *Giesl* báró, a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetség katonai attachéja nemrég hivatalos körutat tett Maczedóniában, azt bizonyítja, hogy a Ballplatzon is komolyan foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

Egy római távirat arról ad hírt, hogy a *reválí császártalálkozásán is szóba fog kerülni a revízió kérdése* és ha az udvariassági aktuson kívül más oka is van a találkozásnak, úgy az csakis a revízió kérdése lehet, mert Németországnak Oroszországgal jelenleg semmiféle elintézetlen diplomáciai ügye sincsen.

Ismét Petőfi csontjai.

A lánglelkű költő koponya-legendája ismét megújult. Legújában Gömör Ferencz aláírással a „Magyarország”-ban egy közlemény jelent meg, a mely Petőfi sirját Székely-Kereszturon fedezte fel. Erre vonatkozólag Székely-Kereszturrol a következőket írják:

Gömör Ferencz a „Magyarország” 182. számában Petőfi sirját határozottan Székely-Kereszturon állítja feltalálhatni a Lázár Márton utódai kertjében. Pontos rajzot közöl. Lázár Mártonra, mint állítása eredeti kutforrására hivatkozik. Rajzában a sirt pontosan megjelöli.

Bálint Dániel közvetlen a n. lap olvasása után találkozik a Lázár növérekkel: Polival és Rózával. Szóba hozta előtűk Gömör cikkeit, anélkül azonban, hogy a Petőfi sirját a rajzban Gömör által megjelölt pontot meg is említette volna. A Lázár növények erre egy régi eseményt utítottak fel emlékükből, még pedig azt: Atyjuk a hetvenes években egy jégvermet építettek az építést akadályozva egy sir, azt tehát kiásaták.

Ennek szemlélésére kigyűlték gyermekei is. A sírből egy koponyát, oldal- és lábsontokat ástak ki, a csontokkal egy csonka kard is került ki a sírből. Poli, mint akkor nagycsoka gyermek, egy fával felemelte, emlékébe való visszaidézés szerint a koponya akkor teljesen ép volt, széles, nyílt homlokzattal, hátul hosszukás kidomborodással, különben a koponya közpényságu volt. Szeretett testvérek egy másik, Katinka a csonka karddal még játszadozott. Atyjuk a kivácsi gyermekeinek úgy nyilatkozott, hogy e csontok egy hős honvéd csontjai. Négy-szögletű ládába rakta ő maga s a kertjének északkeleti szegletébe egy nem mély gödörbe eltemette. Ezt csak családjá jelenlétében tette. Anyját s gyermekeiket nagyság szerint sorba állította, együtt imádkoztak.

Maguk a kis lányok is hordták a hantoláshoz a földet. Atyjuk ezt a helyet mindig különös gondozásban részesítette. Ő maga adta meg lednyainak azt a módozatot is, mely szerint a sirt és mellékét parkirozták s beültették virágokkal, klárisokkal, kis bokrokkal, melyek aztán luggassá fonódtak össze, hova az öreg aztán padot és asztalt helyezett be és oly szí-

vesen s gyakran elmerengett benne, annál is inkább, mert az öreg is honvéd volt, saját költségén egy kis csapatot is szervezett 1848-ban. E sírról való különös gondoskodása folyton lankadatlan volt.

Nevezett növények éppen oda neveztek a sír helyét, hova Gömör Ferencz. F. hó 5-én Bálint Dániel fennit két növény jelenlétében Gömör és a lányok egyeztet nyilatkozata után megállapított helyen ásást eszközölt. Találtak is egy koponyát, lábsontokat, állkapcsát, oldalborda részleteket és csigolyacsonatot, s a ládának kis maradványát és vasszegeket. A nedves föld a csontokat nagyon megemésztette, porladozóvá tette, azonban a koponyából kellő szakértelemmel, alapos tudással még ma is lehetséges lesz a következők. Az ásásat eleinte titokban ment, majd nyilvánosságra kerülve, nagy érdeklődést keltett, sokan tódultak az ásáshoz. Majd Székely László honvédkapitány az ásásról fényképeket vett fel. Lefényképezte a csontokat magában a gödörben való helyzetükben és kivétel után is több oldalról, a csontokat pedig hatóságilag a város vasszerényébe zárták.

Gömörnek tehát annyiban idáig beigazolódott azon állítása, hogy a Lázár Márton kertjében a rajzában adott helyen csakugyan emberi csontok találtak. Mert a nehezebb része bizonyítandó be, hogy azok csakugyan Petőfi drága csontjai lennének. Ide első helyen pozitív bizonyítékok kellene és ezek mellett józan és logikus következtetésnek, itéletnek is nagy szerep jut.

Ez ügyet Petőfi nagy alakjért, kedves emlékeért bizonyynyal kutatni fogják, ismét nagy port vernek fel vele, nyugtalanítják a drága költő nagy szellemét.

Figyelemmel kísérik az egész ügyet esetleg még hozzá is szólhatunk mi is. S különös gondunk lesz a további fejlemények nyilvánosság elé tárása is koronként.

Az érdeklődést lankasztani koránt sem akarjuk, de meg kell vallanunk, az egész ügyhöz nem sok reményt fűzünk. Kellemesen csalódnánk ha az esetleges újabb kutatás sikerhez vezetne.

Gömör Ferencz bizonyynal még részletesebben hozzá szól e kérdéshez és bővebb bizonyítékokkal is örömlni fog.

Egyet nem titkolhatunk el, különösen tünik fel előttünk, hogy Gömör ur miért nem hozta nyilvánosságra ez ügyet régebben Lázár Márton idejében, a ki különben csak alig három hete halt el, még különösebbnek tetszik az, hogy Lázár Márton, mint Sz.-Keresztur egykori érdemes, tekintélyes polgára miért nem tárta fel az ügyet, miért türt és nézte szótlanul Petőfi sirja felderítése körül sikertelenül folytatott kutatásokat. Az bizonyos, hogy 1849. július 31-én délután még annak emlékeztése segesvári csata után Petőfi még élt. Erről élő tanu Sz.-Kereszturon még ma is Sipos Sándor e csatában résztvevő honvéd, a ki Petőfit a nevezett nap délutánján a fehéregyházi tanároknál látta, hátál Szakál Mihály sekeréhez támaszkodva kardja markolatát jobb kezében tartva, a mint azt balkezelével oldala mellett átölelte fogta.

Gömör szerint júl. 31-én a menekülés után harmadmagával Sz.-Kereszturra Lázár nagy vendéglőjébe érkezett volna, sápadtan, talán megsebesülve. Itt ismert volna fel Lázár Márton. A két honvéd pajtása elmenekült volna. magukkal véve Petőfi lovát is, őt pedig következő nap reggelén az istállóból halva találták volna.

Mind ehhez sok szó fér. Nehezen képzelhető el és annál nehezebben hihető el és, hogy Petőfit honvédtársai halva, akár másképpen elhagyták volna maguktól, pénzért bizonyynal meg nem gyilkolták, még nehezen hihető, hogy Lázár Márton szólan eltemette volna.

Nem hajthatják rajta végre? — és a vádlottak padján állva, két kezével a rácsot könnyedén megfogva, csak azt válaszolta: — Nem vagyok bűnös; én nem öltem meg a gyermekemet.

És aztán nyugodtan nézte az elnököt, amint az asztal fiokjából a fekete sapkát kivette és a fejére tette. Az elnöknek a hozzá intézett beszéde rövid volt és ünnepélyes szavai a fogoly figyelmét akarata ellen lekötötték. De a félelemnek vagy remegésnek még ekkor sem mutatott semmi jelét és midőn az elnök az utolsó borzasztó ítéletet kimondta, ő csendesen rázta a fejét, s a hervadt vonásokon egy pillanatra gyenge mosoly vonult át. De az oly gyorsan történt, hogy a megbotránkozott nézők nem lehettek egészen bizonyosak róla, ha vajjon nem tévedtek-e, de többen voltak akik állították, hogy az nem szenved kétséget. Igen, a fogoly tényleg mosolygott midőn felette az a borzasztó ítélet ki lett mondva.

Az örök, az ilyen esetekben levő szokás szerint kinyújtották kezüket, de Smith Janának nem volt szüksége a segítségükre.

Meghajtotta magát a bírák és az esküdtek előtt és aztán, felemelt fővel és szilárd léptekkel hagyta el a vádlott padját a két őrtől követve.

Soha se mondta ismét előttem — hogy az asszony nem tud hallgatni, jegyzé meg egy csinosan öltözött lady, kinek a törvényszéki elnök közelében adtak helyőt. Ő beszámíthatatlan állapotban van, képtelenség, hogy cselekedeteiről felelős legyen.

Az esküdtek és velük én is, más képpen gondolkodtunk — válaszolá a társa, egy középkorú férfi. Bedford, a védője mindent megtett amit tehetett. Csak egy

Mi mindent megfizünk, de tényekkel való bizonyítást várunk s még akkor is gondolkozunk, hogy vajjon hitünk a viszonyok, a körülmények latba vetése mellett megállhat-e.

Végezetül is vajha Gömör ur állítása beigazolható lenne, de boldogok lennénk és büszkéek, mi székeltek, hogy egy oly drága megdicsőült alak hamvaitól annak környezetében tanulhatnánk önzetlen hazaszeretetet, minő Petőfi volt.

Egy új buzabetegség az alföldön.

Alig mulik el esztendő, hogy egy-egy újabb csapás ne érje a gazdaközönseget. Avagy ösmeretes volt-e ezeltől 20—25 évvel a hesszeni légy, a szőlő, a burgonya perenosporája, a sertés vérsz s a többi elszámálhatatlanul sok kártevő, a melyekkel szemben alig vagy évenséggel nem tud a gazda megküdeni. Mindezekhez az idén még egy csatlakozott, a buza torzsgombája, a mely az alföldön nagy területen, de különösen Hódmezővásárhely vidékén először lépet fel az idén s helyenként már igen jelentékeny 20 százaléki menő kárt okozott. Ez azonban csak fellépésének első évében van így. Ha nem teszünk ellene semmit, évről-évre fokozódni fog s beáll az az időpont, hogy a buzatermelés lehetlenné válik.

Hogyan leket felismerni a buza torzsgomba betegségét.

A torzsgomba által megtámadott buza táblán, azt messziről nézve — semmi változást sem veszünk észre, közelebből nézve azt tapasztaljuk, hogy az előbb sűrű állású buza fejek megrikultak, a minék, ha kutatjuk az okát azt fogjuk tapasztalni, hogy a buza egy része össze vissza kusztalan a földön fekszik. Tehát a vetésnek nem egész tömege dől meg, hanem a még fennálló kalászok közül egyes szálak, kisebb vagy nagyobb mennyiségben, erre is arra is lehajlottak a földre. Ezen lehajlott szálakek megvizsgálva, azokat közvetlenül a föld felett — elrothadva találjuk. Ez az idén okozott kár vidékenként 10—20 százalék között ingadozik, a kár azonban ropant nagy területen mutatkozott, jórészt az egész alföldre kiterjedőleg, de igen sok helyt nem vették észre mert a betegséget még nem ismerik.

A torzsgomba okai.

Miként a név is mutatja, közvetlen ok egy gombaféleség, melynek téli spórái is vannak s így képes áttelelni, hogy a következő évben annál nagyobb eréllyel lépjen fel, az ideig legalább csak olyan területeken észlelték a hol gyakran szoktak búzát buza után, vagy egyáltalán buzafélét buzafélé után vetni, a hol a talaj humuszban gazdag, de a buzafélét folytonos termelése következtében ásványi társókban — nevezetesen pedig foszforsavban szegény.

Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy az idén is csak az alföldön lépett fel, a hol tudvalegőleg a talaj humuszban többnyire gazdag, a hol helyes váltógazdaságot nem igen üznek, ahol buza után buza, avagy rozs, árpa, zab nagyon is gyakran következik, a hol csak egyoldalú istállótrágyázást ösmernek, s ebből is csak igen kevés jut a talajnak, s a hol a felsorolt okok miatt a talaj ásványi alkotó részekben ugyancsak elszegényedett.

A torzsgomba elleni védekezés.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a torzsgomának téli spórái is vannak melyek a betegséget a következő évre átviszik, azokon a vidékeken a meken már fellépett legelső teendő a gombák megsemmisítése. Abban az esetben, ha az illető területre okvetlenül tavaszi gabonafélét akarunk vetni, úgy a megsemmisítésnek

pont van amiről azt gondolom, hogy felhasználható volna. — Az egyik tanu esküvel bizonyította, hogy a gyermek nagyon betegnek látszott, midőn a vonaton volt. — Honnét tudják, hogy az nem volt meghalva mielőtt az anyja a vízbe ment vele? Nem hiszem, hogy helyes halottvizsgálat lett volna, ők bizonyosra vették, hogy a gyermek a vízbe fuladt.

— Természetes, hogy a vízbe fult. Azután amit a partór látott az kétségbe vonhatóan. Én meg is azt reménytem — hogy megkegyelmeznék nek, az oly iszonyu ítélet egy asszonynak. Nem lehetne-e az érdekében egy kérelmet vagy valami ilyesmit tennünk.

És tölem telhetőleg mindent megtennék, hogy önnek segítségére legyek. Ma este hozza el hozzám Bedford urat ebédre és akkor megbeszélhetjük ezt az dolgot.

Azonban úgy fordultak a dolgok, hogy semmiféle kérvényre nem volt szükség. A fogoly elitélése után a második napon valamit közölt a hatósággal, minek következtében hirtelen mátrónákat hívtak tanácskodásra és végre a fogoly halálos ítéletet élet hosszíz tartó kényszer munkára változtatták.

Néhány hónap telt el és a 10-ik szám a hogy most Smith Janetet hívták, egy leány gyermeknek lett az anyja, a börtön zárkájában született szép gyermek nem tudott azokról az undok nyilakról, melyek az ilyen váratlan esetekre beszerzett durva gyermek ruhákra nyomtatva voltak.

(Folytatása köv.)

csak egy módja van, a tarló leperzselése. Ha azonban kapás alá kerül, úgy a perzselés elmaradhat, mert a kapás növényekben úgy sem talál a gomba alkalmas médiumot a tovább fejlődésre. Második feladat olyan váltógazdaságot berendezni, a melyben gabonafélé csak minden harmadik évben kerül, a közbeeső években pedig vagy kapás, vagy takarmány növény termeltek. Harmadik feladat pedig olyan módon trágyázni, hogy a talaj ásványi tápláló anyagi ne apadjanak, hanem ellenkezőleg szaporodjanak. Ezt leginkább úgy érhetjük el, ha az istálló trágyát nem közvetlenül a buza, hanem az előveteménye alá adjuk, pl. a zabos búkköny vagy a csalamádé alá, a melyek legalkalmasabb előveteményei a buzának, a buza alá pedig közvetlenül ásványi trágyát pl. szuperfoszfátot adunk, miáltal nemcsak a talaj ásványi alkotó részeit gazdagítjuk de jobb termést és gyorsabb érést érünk el, a melyek — különösen a mi forró éghajlatunk alatt — nagyon is figyelemre méltó körülmények.

Ha így járunk el nincs miért tartanunk a buza torzsgomba betegségétől, ellenkezőleg azonban el lehetünk készülv, hogy a kártétel évről-évre növekedni fog.

Az Erdélyi Kárpát-Egylet működése.

— Észrevételek. —

XIII.

Első tervek az erdélyi turisztikára.

Folyton váltakozó, elegy-belegy dolgokat tartalmazott az a munkaprogramm, a melyely az EKE színjátékát 12 éven keresztül folytatta. Az a cél, a melyet az egyesület alakulásakor maga elé tűzött, a turisztika szolgálata, egyáltalán nem domborodik ebben ki. E miatt határozott karaktere sincs, a közpénzből hozott óriási áldozathoz képest nagyon csekély eredményű működésnek. Az erők sem érvényesültek. A hazarész szolgálata pedig megfeneklett. Ez áldásnélküli működés hátterében mint vezető csillag tűnik fel, a cselekvés teréről 1890-ben leSORított „Kolozsvári Athletikai Club”-nak praktikus, könnyű és szép tervezete a turisztikára nézve. Miért nem vették azt át? Ma azzal át volna alakítva Erdély képe. A munkanélküliség és nyomor helyein ma a békés munkálkodás és jólét uralkodnék hazarészünkben. Az egyesület nem szorult volna kéregetésekre, mert önként hullt volna ölébe hasznos munkájának csengő értéke. Nem volna az egyesületnek adóssága, de lenne palotája és tőkéje.

A K. A. C. turisztikai tervei

A Kolozsvári Athletikai Club 1884-ben kezdett az erdélyi részekben a turisztika bevezetéséhez. Ennek megkedvelését kezdte a középiskola, egyetem s az állással bíró fiatalabb férfiak körében. Szeretettel és mindenre kiterjedő figyelemmel beleédesgette a turista kirándulások üzésébe az ifjakat. Hétről-hétre rendezte ezeket, kisebb, nagyobb távolságokra. Ezek mellett edzette az ifjakat testileg, hogy a fáradsalmakat kibírassák és figyelmeztette a veszélyekre. Lelkükben ápolta a magyart jellemző lovagias érzést, megkivánta a társaság tagjaitól egymás megbecsülését és bajtársi támogatását. Egy békés családikört képezett ez a testület, mint dr. Felméri tanár talóan jellemezte, melyben a ki bent lehetett, büszke volt reá, a melyben nemcsak Kolozsváriak, de az ország minden részéből léptek be tagok.

Tagja volt ennek magyar, román, szász. A különböző nemzetiségűek megbecsülték egymást. Átérezték ennek szükségét, mert egy hazarésznek valának a gyermekei.

Mindenik vetélkedett a jó cselekvésben. Mindenik igyekezett hasznára lenni a másinak is, a kőnek is. Ez a harmonia óriási erőt adott a klubnak és hatalmat képviselt a társas életben.

Ez az egyesület foglalkozott a turisztika gondos előkészítésével. Gyakorlati alapokon haladott. Míg egyfelől hazarészünk viszonyait tanulmányozta, ifjainkban a hajlandóságokat kémlelte, hogy érvényesülésükre tért nyisson s szárnyait növelte a bércek és havasok átröpülésére: addig egyik bajnokával Borbély Györggyel 1886-ban átléptette a Királyhágót, hogy a sport testvérekkel személyesen is megerősítse az alföld síkjain, a felvidék bércei között és az ország szívében azt a szövetséget, a melyet levelezés és versenyeken való részvétellel már megelőzőleg is megkötött.

Borbély, mint erős átlhéta, gyalog járta be az országot s így kereste fel a haza különböző részén egyesületeket alkotó sport és turista társakat.

A K. A. C. intőzősége a kirándulások s a hazai viszonyok tüzetes tanulmányozása nyomán tapasztalatot szerevéen, rájött, hogy magyar kirándulókkal az erdélyi

részek turisztikai fejlődését, oly módon, hogy ez hatással legyen közgazdasági ügyünk fejlődésére is számbavehetőleg bormozdítani egy évtized során is alig lehet. Hóni közönségünk kirándulásai idénnek elő némi változást a vagyonban, a menyinyiben ha Kolozsvárról kirándult a borsói havasokra, 20—30 forintját ott költi el.

De e 20—30 forint az országrész vagyonát nem növeli. Arról kezdtek tehát gondolkodni, miképen lehet a turisztika segítségével növelni a vagyont?

E tekintetben a külföldi turisták ide vonzása mutatkozott legezlszerűbbnek. A külföldi turista kívülről hozza be a nálunk elköltött pénzt.

A vagyon változására tehát növelő befolyással van. A külföldi turista többnyire nem csak szórakozni és itülni jó. Kémlel, kutat, figyel. Tapasztalatait külföldi lapokban megírja.

Tehát szolgáltatot tesz országrészünk ismertetése által is. A külföldi turista nyers termékeinkre, kiaknázható kincseinkre a szakemberek, a pénzcsoportok figyelmét felhívja. Ennek rendjén iparvállalatok, telepek alakulnak, melyek heverő s ránk nézve értéktelen javakat forgalom tárgyáivá tesznek, e mellett közlekedési eszközök is létesülnek, elhagyott vidékek népe kereset forráshoz jut, a békés jólét és a forgalom rendjén iskolák, egyházak, társadalmi körök létesülnek vagy erősödnek meg, mint azt észlelni lehet Hunyad megyében Rudán, vagy Kolozs megyében Bélesen. Egyéb feladat ilyen esetekben nem marad, mint teljesen zajtalanul s mintegy észrevétel nélkül irányítani a kifejlődést, hogy a nemzeti irány semmi vonalon csorbát ne szenvedjen s az az erő, melynek nemzeti államunkban kifejezésre kell jusson, hatását teljes mértékben éreztesse.

Egy nevezetes tapasztalat indította még a K. A. C.-ot arra, hogy midőn rendszert alkot az erdélyi turistáskodásra, különös figyelemben részesítse a külföldről hazarészünkbe jövő vendégeket és az organizmust úgy alkossa meg, hogy ennek keretén belül mindenik külföldivel foglalkozhasson.

Már az időben oda kint telekiabálták a lapokat az ellenünk szóló rágalmakkal. Bennünket barbároknak neveztek. Állították, hogy mi a szászokat, oláhokat elnyomjuk. A civilizáció alsó fokán állónak hirdették a magyart és a székelyt. A német Schulverein, az oláh liga, az irredentisták mind ellenünk közösrülték fegyvereiket.

Erdély egy „Bärenland“ volt s e vad medve országban mi magyarok valánk azok a medvék, a kik oláhokat és szászokat früstükülünk.

(Folytatása köv.)

Színház.

Nebántsvirág. Haller Irma, ki a tegnap vendégszerepelt először a kolozsvári Nemzeti színházban, a vidéken és fővárosban erősen felszaporodott mademoiselle Nitouche-ok közepes fajtájából való. Megjelenése szimpatikus, egyéni szeretetreméltósága és kedvessége sok hatást is tudnak csinálni. Hangja bár kellemes, de nem tiszta csengésű, különösen a felsőbb regiszterekben borul fátolba. Alakításából kiáramló pajzanság, üdőség és frissesség máskülönbön sok tapost idézte elő az est folyamán. Kevesebb jót mondhatni a másik vendégről: *Szilágyi Dezsőről*, ki fanyar komikumával, hogy ugymondjuk besavanyította Celestin-Floridor kedves szerepét. A vidám, máskülönbön gyermeteglelkű operettszerző — organista szerepe teljesen elhalványult, elmosódott kezében. — A mieink többkevesebb igyekezettel voltak rajt, emelni az est sikerét. A régi jó volt, mint záradfőnök Árpási, továbbá Dezséri s kisebb szerepeikben Heltai, Miklósi Margit stb.

Az erdő szépe. Feuillet romantikus színműve kerül színe holnap a fő nő szerepekben Tóvölgyi Margittal és T. Halmi Margittal. Mellettük Szakács, Szentgyörgyi, Tompa, Dezséri, Lazókó Aranka és Hegedűs Szerafin játszanak nagyobb szerepeket.

A suhancz-ban folytatják szombaton Haller Irma és Szilágyi Dezső vendégszereplésüket. Az operetben Kassai, Hunfi, Dezséri, Szabó Mariska és K. Árpási Kata fognak még játszani.

Egy görbe nap. A Nyári színház legközelebbi ujdonságából holnap tartják az első próbát. Az énekes bohóság a jövő héten kerül bemutatóra.

Vasárnap Szigligeti kitiűő népszínműve a — Két pisztoly és Sobri lakodalmá kerül színe.

Az első ék.

Az Újság című lapban „A kolozsvári függetlenségi párt hajléka”, ezim *Karucz* aláírással valami labancz megátadja azt a hazafias törekvést, melyet a kolozsvári függetlenségi párt kifejt, hogy pártjának egy kis hajlékot teremtsen, hogy ebben működését állandóvá tegye s így alkalmat és módot találjon arra, hogy a független polgártársak érdekeit előmozdítsa s ne csak a választások küszöbén foglalkozzék velük. Ez a labancz kitekeri a nyakát e törekvéstől tegnap előtti számunkban irottaknak, hogy éket verhessen a szápen megnyitkozott egyetértés közé s már kezdetben elkedvetlenítse a hivatást a tömörüléstől. Labancz urnak senki sem ad jogot, sőt eddig sem adott ama gyanúsításra, mint ha nem a hazánk függetlensége kivívásának érzése és gondolata vezetné és irányítaná ama köztisztviselőket álló férfiak cselekvéseit, a kik a kolozsvári függetlenségi párt élén állanak. Annyit labancz ur is kellene, hogy tudjon, hogy a függetlenségi törekvések csak az *anyagi függetlenség nyomán érvényesülhetnek*. Anyagiilag elnyomorodott, vagy a hatalom pártfogásán élő ember függetlenségi elveket vajmi ritkán vallhat. Ellenben a ki anyagilag rendezett viszonyok között él, azon a terrorizmus nem fog, az hazája függetlenségéért szembe szállhat az áramlattal.

Azt mondja labancz ur, hogy a gazdák számára ott van a Kolozsvári Gazdasági Egyesület. Az iparosok számára pedig ott van az ipartestület és iparos Egyesület. Mi szükség van akkor egy függetlenségi kör alakítására?

Köszönjük labancz urnak, hogy megantitott arra, a mit már régen tudunk. Sem a kolozsvári függetlenségi párt, sem az Ellenzék, sem az egyik, sem a másik, sem a harmadik testületet munka körélt megfosztani nem kívánja.

Ellenzékölég a párt testületi befolyásával törekedni fog arra, hogy ezek a közhasznú egyesületek működése hasson a köztársaságra. Az Ellenzék szintén megtette e tekintetben a magáét eddig is. Ez év tavaszán két ízben is keltük a kolozsvári Gazdasági Egyület köztisztviselői álló elnököt az akció megindítására.

Az egyület egy másik intézőjének nyilatkozata alapján a szervezkedésről még hirt is adunk. Hasonlóképen felhívta az Ellenzék cikk sorozatban az iparosok érdekeit szolgáló testületek figyelmét amult évben azokra a feladatokra, a melyekkel az iparosok sorsán gyökeresen lehet javítani.

Ne vegye tehát rossz néven labancz ur, ha a kolozsvári függetlenségi és 48-as párt az önk szokását nem követi s nem üres frázisokkal akarja elvtársait tartani, hanem lehajól hozzájuk, fölemeli őket, támogatni és segíteni igyekszik az érvényesülésben. Gáncsolni könnyű, de nem látjuk, hogy labancz ellenfelünk és társai ennél jobbat tettek volna polgártársaik javára. Azt látjuk, hogy az *Újság*, jelenlegi szerkesztőjének kijelentései dacára is csak a régi maradt. A régi, a mely megvádol alaptalanul pártot és párt férfiakat, rágalmaz lapot szintén alaptalanul.

Tegnap megrálgalmazta Bartha Miklóst, ma meg rágalmazza a párt elnökségét és lapunkat.

Ezek után úgy látszik, folytatása fog következni a m. évben elkövetett pszichológusoknak is. Dr. *Papp József* szerkesztőt ezennel nyíltan megkérdézzük: összeegyeztethetőnek tartja-e mindezt, azzal a kijelentésével, a mit, midőn a lapot átvette tett? Ugy véli, haszára válik-e a haza függetlensége szolgálatának az, ha éket vernek az egy ügyet szolgáló férfiak egyesülése közé?

Mig mi, mindig a tisztelt hangján szólunk s irunk Kossuth Ferencz pártelnökökről s e pártfőfőinek működéséről, adig helyesen és hazafiasan cselekednek-e önk, hogy az alaplan vádák, a rágalom és pszichológus moeskos levébe mártják tollukat s azzal igyekeznek pártot, lapot és személyt illetni?

Össze egyeztethető-e ez a modor, ez a viselkedés a haza ügyének helyes szolgálatával s a magyar lovagiaság elveivel, mely előírja, hogy az *embert* nem csak a közös cél felé törekvőkben, hanem az ellenfélben is becsülni kell?

A ki rágalmaz ok nélkül, vádol bizonyíték nélkül, mint érdemel az?

Feleletet kérünk, „Szerkesztő” Ur!

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 7.

— **Kolozsvári nők és a függetlenségi párt zászlója.** Két előkelő kolozsvári honleány felajánlotta, hogy a kolozsvári függet-

lenségi párt zászlóját saját kezűleg fogják himezni. Midőn ezt a lelkesítő ajánlatot tudomására hozzuk a párt-híveknek, azt is felemlítjük, hogy a függetlenségi kör ügye ismét több lépéssel haladt előre. Nevezetesen már kör helyiséget is szemeltek ki. A függetlenségi kör alapszabályainak tervezetét is elkészítették. Azt lapunk közelebbi számában közölni fogjuk. Az értekezlet megbízása alapján az elnökség felkérte a közgyűlés határozatát a kör igazgatói teendőinek ideiglenes vitelére *Könczey Imrét*, a kör gazda gondnoki teendőire pedig Huszár Gyulát.

Mennyire közszükséget lesz hivatva betölteni a pártkör, bizonyítja az, hogy még nem is lépett permanens működésbe, de márennek hírére is három javaslat lett az elnökséghez benyújtva. Egyik Szent István napkor egy hazafias ünnep rendezése emlékbeszéd, szavazat és énekek. A másik függetlenségi párt kör ünnepi közgyűlésének megtartása, mely ha addig a szervezés foganatba mehet, Kossuth Lajos születése 100-adik évfordulójának napjára javasoltatik. Harmadik az önálló vámtérület ügyében a nemzet jogos követelésének kifejezésre juttatása.

— **Beköltözés az igazságügyi palotába.** A kolozsvári igazságügyi hivataloknak a Hunyadi-téri új palotába való átköltöztetése már javában foly. Első sorban a telekkönyvi hatóságot költöztették át, s ez már annyira haladt, hogy az ígató hivatal a tegnapi napon meg is kezdte a működését. Mátl kezdve már a telekkönyvek is megtekinthetők, s az irattár is rendelkezésre áll az ügyfeleknek. A járásbíróságok és a kir. törvényszék helyiségeit is már berendezték s pár nap alatt ezek is beköltözhetnek.

— **Iparkiallítás Kolozsvárra.** A mint már hírül adtuk, Kolozsvár iparosai a Mátyás királ szobor leleplezése alkalmával iparkiallítást szándékoznak rendezni. A rendező bizottság tegnap e tárgyban gyűlést tartott, melyen konstátálták, hogy eddig mintegy 100 kiállító jelentkezett. Arra tekintettel, hogy a kiállítást csak abban az esetben rendezik, ha arra legalább 200 kiállító jelentkezik, a bizottság felhívja az iparosokat, hogy e hó 15-ig jelentkezzenek, mert csak az esetben fognak a kiállítás előkészítéséhez, ha a megkívánt számú jelentkezés lesz. Igen óhajandó levén az, hogy a szobor leleplezés országos ünnepélyére egybeseregő idegeneknek Kolozsvár ipari termelése megfelelő módon mutattaték be, iparosaink csak saját érdekükben cselekednek, ha ezt a nevezetes alkalmat megragadják ipari termékeik bemutatására.

— **A kolozsvári és kolozsmegyei 48/49-es honvédek** július 13-iki közgyűlésének kiegészítésül közöljük a gyűlési határozatot egész terjedelmében: „A vidéki törvényhatóságok és testületek fel lesznek szólítva, hogy a budapesti országos Kossuth emlékünnepen, szeptember 19-ik napján, küldöttek által vegyenek részt. Mely, hogy akadálytalan megtörténhessék, saját ünnepélyüket szeptember 14-ikén kell hogy tartásák és ott küldötteiket kijelöljék. Ez a mi kis testületünk is, jövő szeptember 14-ikén saját körében ünnepelni fog, melyet hogy bajtársaink mindnyájan együttes jelenlétükkel tegyenek emlékeztetéssé, választmányunk annak idején közzéteendő felhívással a módozatokat nyilvánosságra fogja hozni és közhírré teszi. A választmány határozatából: *Szabó Sámuel*, elnök. *Czirják János*, jegyző.

— **Esküvő.** *Göllner Antal* erdőhivatalnok tegnapelőtt tartotta esküvőjét Kolozsvár *Göllner* Eteleka kisasszonnyal néhai *Göllner Antal* erdőigazgatói pénztárnok leányával, a zene-conservatorium jeles tanáránál. Az ifjú pár a polgári kötés után a kegyesrendiek templomában részesült egyházi áldásban, mely helyen az egyházi szertartást Varjas Endre kegyesrendi tanár végezte, s ennek befejeztével magas szárnyalású beszédet intézett az ifjú párhoz.

— **Valami a buzáról.** Gyönyörűség dolog az — aranykalászszaal ékes rónaság.

Pénzügyi szempontból már kevésbbé ékes.

Ez a mi jó népünk alig tesz egyebet, mint évről-évre felváltva veti a buzát és tengerit, nem törődve azzal, hogy fogy-e a föld s biztosíthat-e megélhetést hat-nyolcz hold, ha buza, vagy tengerivel van beültetve.

A mint falvakon az arisztokráciát csakis a gazdák képezik, úgy

a földművelési ágak között igazán finom dolognak csakis a buzatermelést tekintik.

A kertészeket úgy lesajnálják a gazdák, akár a hideg kovácsot az iparosok.

Kertész alatt értem a kerti terményeket és gyümölcsöt termelő népséget.

Hát ilyen népség kevés is van. Csakis a legnagyobb városok mellett akad, s a mi akad, az is sváb.

De szanaszét messze határokon vizek mellett vannak kertész-kolóniák a nagyobb városoktól távol is — ezek a bolgárok.

Ötven forintig tudnak árendát fizetni egy holdért és mégis jól megélnék.

Magyar helyet alig párat tudunk, a hol nagyban dinnyét, káposztát és hagymát termel a nép, de ezek jól pénzelnék is belőle.

Komoly kérdés ez, mezei gazdálkodásunk válságában.

Évről-évre kisebb parcellákra oszlanak szét a közép és kisbirtokok s a fiuk csak úgy gazdálkodnak darab földjeiken, mint apjuk az egészen, de a miből megélt az apa, az már nem bírja eltartani a fiukat.

Tudom, hogy faiskolák tartására kötelezve vannak a községek, de ez kevés és nem is czél szerinti olyan módon, a mint praxiszban van.

Kertészeti termékek kereskedelméről csak akkor lehet szó, ha nagy tömegben egyenlő minőségeket szállítanak egy helyről.

A gyümölcsenyésztésnél tehát szigorúan ügyelni kellene arra, hogy egy vidékre csakis egységes és megfelelő fajokból állítanak fel faiskolákat.

Azon pár faj kezelésébe hamar és jól belejönne a nép és nagyobb tömeg egyenlő árut produkálna, melyet szövetkezeti uton értékesítve, szép haszonra tenne szert.

Igy nyár elején óriási kereslete van a baracknak, mit Lengyelországra szállítanak, hol nagyobb árat fizetnek érte, mint mi a narancsért. Mégis, hogy a közvetítő is nyerjen rajta s a sok helyről kényszerült összeszedés díja is kikerüljön, az eladó gazdáknak nem sok hasznót hajt.

Nagyon sok jó hasznót hajtottak már a gazdasági egyesületek felolvasásai.

A népiszkolákban, különösen a községekben arra való volna az öt és hatodik vagy ismétlő osztály, hogy gyakorlatilag tanítaná az ifjúságot kertészkedni, mi által még mindig jól megélné annyi föld mellett, a mennyi miatt ma már nem tartja érdemesnek bent maradni a hazában.

— **Bem katonái csatájának emléke a muszkák ellen.** Vettük a következő sorokat;

Nagy-Szeben aug. 6-án.

Ötvenhárom éve ma, hogy a muszka nagy hadsereg Bemnek csekély számból álló hadseregét itten Nagy-Szebennél és benn a városban nagyobb részben tönkretette. Ezen esetenl jelen volt két 1848-49-iki honvéd tiszt, kik mindketten a Bem tábornokarban voltak Pünköszt Gergely őrnagy és Molnár Károly százados. Molnár Károly ez alkalommal oly súlyos sebet kapott, hogy évig volt ágyban fekvő kérésére a mai napon Gidófalvi Géza prépost plébános az elesettek lelki üdvéért halotti misét tartott a mig ittlévő öt 1848—49 honvéd bajtársak jelenlétében, a miért fogadja ez uton is hálás köszönetünket.

— **Az újságíró főiskola.** Azzal a hírrel kapcsolatosan, hogy a berni egyetemen a zsurnalisztika tanszékét fel akarják állítani, a *Figaro* igen jóízű kroit közöl.

A zsurnalisztika tanára következő témát adta fel hallgatóinak:

Suzette kisasszony a Hostilités-színház tagja, a Rue de Rivoliban tegnap elvesztette Lulu-faju kutyáskáját, mely a *Pelletané* névre hallgat.

Ezt a hírt minden tanítványának öt különböző irányu lap szájaize szerint, ötféle módon kell feldolgoznia. Ime, a legsikerültebb munka:

Az előkelő világ lapja: *Suzette* kisasszony, a Hostilités színház előkelő művésznője, mikor hazafelé ment, hol férje s hét szöcske gyermeke várta, utközben a Rue de Rivoliban elvesztette kutyáskáját, mely az u. n. Lulu-race-ból való. Ez alkalommal említjük meg, hogy a sardiniai herceg ő fensége csak nemrég fejezte ki legmagasabb bámulatát a kis eb szépsége felett. *Pelletané* — ez a kedves kis állat neve — Ő Felsége Bötia királya ajándékozta a művésznőnek akkor, midőn Ő Felsége talkeki kastélyában hangversenyezett.

Újdonságokat közlő reggeli lap („Matin“). A bájos kis *Suzette* elvesztette ku-

tyuskáját. Igen kéri a becsületes megtalálót, hozza vissza. Még csak azt jegyezzük meg, hogy aki az utcán hangosan olvassa a hirdetésünket, annak külön e czélra alkalmazott munkatársaink egy-egy automobillra, vagy zongorára való utalványt fognak a zsebébe csempészni.

Komoly politikai estílap („Temps“). Bármilyen is legyen jelenleg a politikai helyzet a Balkánon, melynek egysulya — nem habozuok aggodalmunknak kifejezést adni — nem sokára erős ingadozásnak lesz kitéve, feltéve, hogy nem fog sikerülni a békét rövid idő belül helyreállítani; — bármily nagy legyen hajlandóságunk arra, hogy várakozó álláspontot foglaljunk el — mégis meg kell említenünk azt a csapást, mely *Suzette* kisasszonyt, a Hostilités-színház tagját érte. Lulu-faju kis kutyája nyomtalanul eltűnt.

Heves ellenzéki lap. (Rocheport.) Megint gyalázat! Rouvier kompromittálva! Lépin, a rendőrfőnök elfogatása küszöbön áll! Már nem elégednek meg azzal, hogy a minisiteriumban lophatnak, most már nyílt utcán lopnak világos nappal. *Suzette* kisasszonyt tegnap a Rue de Rivoliban álarozos rablók támadták meg s elrabolták ki kutyáját. A defizit miniszteré ablakából nézte ezt a gaz merényletet, arcán pokoli mosolyt. Holnap lerántjuk a leplet erről a titokról s meg fogjuk nevezni a gaz merénylőket! Le az álarozczal!

A szépirodalmi lap. *Suzon*, *Suzette*, egy lebegő grácia, kinek arca fehér — mint a frissen esett hó, végig ment a Reu de Rivolin. Mögötte döcögött jókedvűen a kis *Pelletané*. A kis aranyos állatkának valami jutott eszébe, elmaradt s így vesztette el szegény kis *Suzette* kutyuskáját.

— **Versék a sketnéimák javára.** *Marossy László* fiatal versíró, előfizetést hirdet egy kötet költeményre, melyek szeptember hóban „Tarka-barka” czim alatt fognak megjelenni. A kötet ára 3 korona, mely összeg a szerző nevére (Kolozsvár, Mátyás-király té 10 sz.) küldendők. A tiszta jövedelemből a szerző, a kolozsvári siket és vakok intézet javára 20 százalékat ad.

— **Változások a kultuszminisiteriumban.** A népiszkolai ügyosztály vezetője; *Axaméth* Lajos minisiteri tanácsos hír szerint nyugalomba vonul. Helyére *Erődi Béla* dr. budapesti tankerületi főigazgatót fogják kinevezni, *Cherven Flóris* dr. VII. kerületi főgimnáziumi igazgató pedig főigazgató lesz.

— **Özv. Bong Miksáné hol van?** *Bong Miksáné* 48/49-es honvéd özvegy felhivatik, hogy segélyezése ügyében, akármi napon reggel 9 órakor vagy délután 2 órakor jelentkezék a 48/49 honvédegyület elnökségénél, Magyar utca 9.

— **A búrok kivándorlása Amerikába.** A burok szabadságvágya nem tudja elviselni az angol fennhatóságot. A Bermuda-szigeten őrzött búr foglyok közül tömegesen mennek Amerikába, a hol letelepednek. Az első búrral, aki Amerikában le akart telepedni, egy kis baj volt; a törvény ugyanis megköveteli, hogy aki amerikai polgár akar lenni, előbb esküvel vallja, hogy milyen nemzet fia és hol a bázaja. *Reitz Joubert*, egy fiatal búr nem akart megesküdni rá az amerikai bíró előtt, hogy ő angol alattvaló, mert hiszen éppen azért ment Amerikába, mert nem akart angol alattvaló lenni s hazájával Transzvál köztársaságot jelentette be, amely már nem létezik. A bíró nem tehetett egyebet, mint hogy nem vette tudomásul a vereeningi békekötést és *Reitz Joubert* mint szabad búr polgárt s Transzvál köztársaság fiát fogadta be az Egyesült-Államok kötelékébe.

— **Vonat a váróteremben.** La Coruna spanyol város pályaudvarán különös szerencsétlenség történt. Hasonló volt az eset ahhoz, a mely Párisban történt pár év előtt. Egy személyvonat oly sebesen robogott be a pályaudvarra, hogy a vonatvezető nem állíthatta meg a kellő időben. A vonat nekifutott az állomás falának, keresztültört a falat és a mozdony a magasan levő pályatestről lezuhant az alacsonyabban fekvő utcára.

— **Az uszás és az angolok.** Kissé hihetetlenül hangzik ugyan, de igaz: Angliában, a legnagyobb tengerhatalom országában alig minden ötödik ember tud csak uszni. Az asszonyok sohasem fürödnek két lábánál mélyebb vízben. A csekély helyen 5—6-an összekapaszkodnak s lelélelnek a vízben. A katonaságnál sem oktatják uszásra az embereket, sőt mint a világ legtöbb tengerész, úgy az angol tengerész sem igen tud uszni; ritkaság közöttük, a ki a víz színén tartja magát, ha a tengerbe esik. A délafrikai háborúban is igen sok angol katona fult a vízbe s a kolonzi csatában sok ember megszábadult ugyan a Mauser-golyótl, de belefult a folyóba, a melyen menekülés közben át akart kelni. Az uszás oktatásával keveset törődik az angol, pedig minden tanítástól függ; *Polinéz*ában a kis gyermekek még jární sem tudnak, mikor már uszni tanítják őket. Az angolok közül azonban, a kik az uszó-sportra szánják magukat felülmulhatatlanok — mert páratlan kitartással gyakorolják magukat. — A legnagyobb makacsasággal folytatott gyakorlás alatt semmi mással nem törődik az angol, s nemcsak a fáradságot, hanem az időt sem sajnálja. Ezzel az egyoldalú erőfeszítéssel aztán a sport egy-egy ágába oly sokra viszi, hogy minden más nemzet fia hiába versenyez vele. Igen kitűnő uszó *Jarvis* is, Anglia bajnoka, a ki most Bécsben van s javában

készül az e hónap 15-én tartandó uszó-versenyre, a melyen a bueapesti M. U. E. legjobb uszói is részt vesznek. *Jarvis* igen jó husban levő ember, nem dohányos és a szeszest italoktól tartózkodik.

Gyászrovat.

Reschner Dániel, ny. m. kir. csendőrszázados életének 60-ik, boldog házasságának 27-ik évében, folyó hó 5-én délután 1/3 órakor Deesen meghalt. Temetése ma folyt le Deesen nagy részvét mellett. Az elhunytat gyászolják: *Reschner Dániel*né szül. *Heuer Karolin*, bánatos neje és fia *Viktor*. *Reschner János*, *Reschner Lujza* férj. *Czirják Károlyné*, *Reschner Albert* és neje, *Reschner Károly*, *Reschner Gotfrid*, *Reschner Lotti* testvérei és számos rokon.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefonudósításai és sürgöny-levelei.

Uralkodók találkozása.

Reval, aug. 7.

A német császár tegnapi látogatása alkalmából a város és kikötő, a melyben fogadócsarnokot állítottak fel, ünnepi díszet öltött. Az orosz hajóraj és a kereskedelmi hajók fel vannak lógózva. *Miklós* czár reggel eléje hajózott a *Hohenzollern*ek. 10 órakor a hajók láthatókká lettek a kikötőben. Elöl a *Standard* orosz yacht ment a két uralkodóval, azután a *Hohenzollern*, melyet a *Henrik* herceg és *Nympe* czirkáló követtek. 10 óra 15 perczkor a hajóraj üdvölvést tett. Ezután a *Standard* elhajózott a hajóraj arczéle előtt. Az idő szép.

Reval, aug. 7.

Tegnap reggel 1/8 óra után jelezték *Revalban* a *Hohenzollern* yachtot. Ezt követte a *Prinz Heinrich* pánczélosczirkáló a *Nympe* czirkáló és a *Sleipner* torpedóhajó három más torpedóhajóval. A *Hohenzollern* kitűzte a császári lokogót. *Simmelmann báró* *Fregatt* kapitány német tengerészeti attasé, *Nargen* sziget előtt jelentkezett *Vilmos* császárnál.

Midőn a *Hohenzollern* meglátták a *Standard* orosz császári yachtot, a mely az orosz császári lobogót tűzte ki, a német császár parancsot adott, hogy 31 üdvölvést tegyen. A *Hohenzollern* és kísérfőjei a nagy árbócra kitűzték az orosz lobogót. Időközben *Miklós* czár arra a jelentésre, hogy a *Hohenzollern* közeledik, a *Svetlana* és *Polarjana* *Svessa* yachtok és hat torpedóhajó kíséretében elébe ment a német császárnak. Az orosz hajók kitűzték a német lobogót a nagy árbócra. Midőn a *Hohenzollern* üdvölvései felhangzottak, a *Standard* 31 lövéssel vásárolt, mire *Miklós* czár elrendelte, hogy *Vilmos* császárt 33 lövéssel üdvözlőjék. Miután a *Hohenzollern* 33 lövéssel köszönt, a német császári yacht on az orosz, az orosz császári yacht on a porosz nemzeti himnuszát játszották.

Miklós czár időközben a német császár mellé diszszolgálatra kirendelt *Tsagin* *Fregatt* kapitányt és a *Frigyes* *Henrik* herceg mellé diszszolgálatra kirendelt *Paulis* *Fregatt* kapitányt, eddigi berlini tengerészeti attasé a *Hohenzollern*re küldte, hogy meghívják a német császárt, hogy őt a *Standard* on meglátogassa. *Vilmos* császár erre a két orosz tiszttel a *Standard* ra ment át, a hol *Miklós* czár a hajólépcsőnél fogadta.

A két uralkodó a legszívesebben üdvözölte és ismételten megölelte egymást. A *Standard* on, mely mind a két csári lobogót kitűzte, erre követve a német császári yachtot, a *Prinz* *Henrik* és *Nympe* czirkálótól, az orosz torpedóhajóktól és a két orosz yachttól, *Revalnak* vette útját. Midőn a *Standard* a két uralkodóval közeledett a kikötőben lévő orosz flottához, mely 15 hadihajóból és 15 torpedóhajóból állt, ez 31 üdvölvést tett és e legénység kurrákiállításokba tört ki.

Vilmos császár minden egyes hajót kiáltással üdvözölt, a melyet a legénységek viszonzottak. A *Standard* és *Hohenzollern* yachtok és a kísérfőjei erre az orosz flotta közepette horgonyt vetettek. *Vilmos* császár az orosz tengerenagyi egyenruhát viselte az *András*-rend szalagjával, *Miklós* czár pedig a német tengerenagyi egyenruhát a fekete sas-rendel. Midőn *Vilmos császár* a *Standars*ra lépett, jelentkezett nála a diszszolgálatra mellé rendelt *Krámer* főhadsegéd. A kikötőben lévő hajók *Roidstvenski* tengerenagyi parancsnoksága alatt állanak, a ki lobogóját a *Minin* pánczélos czirkálón tűzte ki.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

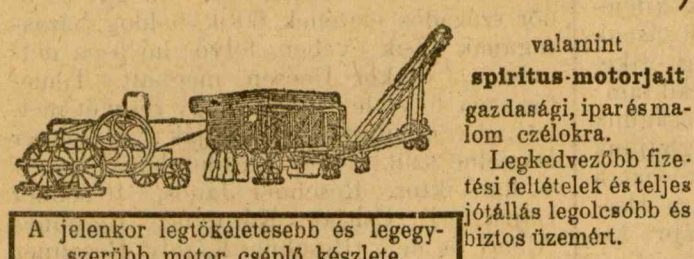
KÁLLAI LAJOS

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 50 sz.

ajánlja 1—100 lóerőig legjobb gyártmányú, villamos öngyújtóval ellátott

benzin motor és

benzin-lokomobil,

A jelenkor legköltségtesebb és legegyszerűbb motor cséplő készlete.

Egyedül létező legújabb találmány

Önműködő ellenőrző és biztosító szelep.

A főtengely önműködő körkörös olajozásra van berendezve, mi által az egész cséplési idő alatt csak egyszer látandó el olajjal.

A motorok menet közben gyors vagy lassú járásra beállíthatók.

Legújabb motorcséplőkészletemnél fűtő vagy gépész teljesen felesleges.

Benzinlokomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel állandóan üzemből láthatók!

Legújabb motorjaim terjesztése érdekében gőzgépeket és cséplőket cserébe veszek.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

267. 29—36.

Faragott tölgyfa gerendák

különböző méretűek

jutányos árban kapható

KLEMM PÁL

gőzfavágó telepén KOLOZSVÁRT

Nádastér. 793 1—x.

UDVARI és TÁRSA

kocsigyártó cég legnagyobb készletet tart

==uj kocsikból,==

valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsi lackirozást, bélelést kívánat szerint.

Részvett kiállításou kitüntetés szep és jó munkáért.

Megrendeléseket készségei teljesít. Használt kocsi beszerél. — Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol — Kívánatra árjegyzéket küld. A nagyérdemű közönség eddig irántunk tanúsított

nagybecsü partfogását jövőre kérve. Mély tisztelettel

UDVARI és Társa.

Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helység.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

747. 62—x.

WICHTERLE F. gazdasági gépgyár bizományi raktára.

TELEFON 351.

TELEFON 351.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni hogy

VAS és SZERSZÁM KERESKEDÉSÜNKET

folyó évi október 1-én, az ujonnan épült csizmadia társulat házában Deák Ferencz-utca 25 szám alá helyezzük át.

Együttal bátrak vagyunk ajánlani dusan fe'szerelt raktárunkat, mindennemű vasárunkban. Épület és butor vasalás, elszigetelő és kátrányos fedéllemezek, konyha felszerelési cikkek, Tovata kenőcs és gépolaj, keneze, olaj és porfestékek kocsikenőcs és pormentesítő olajból nagy raktárt tartunk.

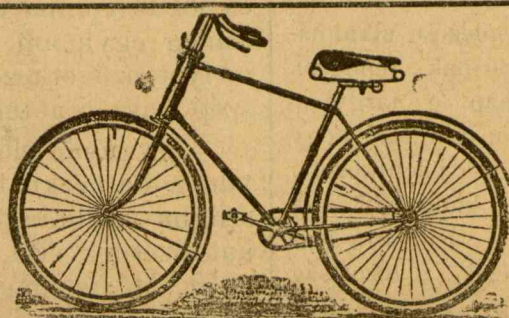
Pontos kiszolgálás és jutányos árak.

Kiváló tisztelettel

718. 12—x.

BABOS ÉS TÁRSAI.

Kirdetést a legolcsóbb árban felvesz a kiadóhivatal.

Kerékpárok

csakis legjobb külföldi gyártmányok, varrógépek és összes felszerelések, tömlők, külső köpenyek, lámpák beszerzési áron. Műhelyemben javítások feltűnő olcsó árakban kaphatók.

Kolozsvárt, Egyetem-u. 2. Grósz Frigyes

kerékpár és varrógép gyári raktárban. 708. 22—50.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

⇒könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Deák F.-utca.

„Ellenzék” könyvnyomda.

Telefon 233.

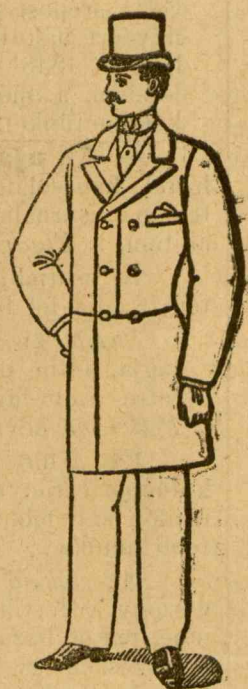
Telefon 233.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállítását is felelősséget vállal.

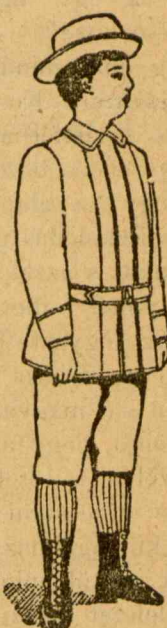
Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

LEGELEGÁNSABB

KIVITELÜ

FÉRFI
FIU ÉS
GYERMEK
RUHÁK

KAPHATÓK:

6. 70—x.

Neumann M. Kolozsvár,
Mátyás király-tér 14.
es. és kir. udv. szállitonál

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek-csípész üzlete

Kolozsvár, Főterti Státus-palota 3 sz.

3. 59—x.

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt.

„Lebovits és Janovits” cég Wesselényi

Miklós-u. 26 sz. (m. kir. főposta mellett.)

ÚJ ÜZLET!

Daczára a rövid időnek, hogy üzletünk létesült, meggyőződhetett a n. é. vásárló közönség, hogy nálunk a legolcsóbb forrás

férfi és gyermek

kész ruha beszerzésére

valamint saját műhelyünkben való mérték

utáni megrendelésekre.

Miután a jelenlegi árucikkek legnagyobb

választékban megérkeztek, van szerencsénk erre

a n. é. helyi és vidéki közönség b. figyelmét

felhívni s biztosítjuk legszerényebb kiszolgálásra

miel főtérkézésünk oda irányul, hogy a n. é.

közönség b. bizalmát megszerezzük.

B. partfogását kérve vagyunk szolgálatkész

tisztelettel 156. 50—50.

LEBOVITS és JANOVITZ,

Wesselényi Miklós-utca 26 sz.

Hatóságilag engedélyezett

Erdélyrészi Ingatlan és Jelzálog

forgalmi és adásvételi intézet.

Kolozsvárt, Unió-utca 21 szám.

Eszközöl törlesztéses kölcsönökét földbirtokosra és bér-

házaikra 10—65 év közötti időre a legmagasabb összegig.

4. 4 1/2, 5%. A kölcsön földhitelezés által a kikötött ha-

táridő előtt fel nem mondható; kölcsönvevőnek azonban jogá-

ban áll azt a kikötött határidőn belül is tetszés szerinti részle-

tekben vissza fizetni. — Kölcsön eszközüléséhez bemutatandó

a hiteles telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolata.

Elvállal továbbá erdő, földbirtok, házak szóval minden

üzletek eladását, megvételét, valamint haszonbérletekre vonat-

kozó megbízásokat.

Levélleli megbízásokra azonnal választolnak.

Eladó ház és birtok Zilahon.

Lakház, áll 4 lakszobából, konyha, kamara sat., egy

teljesen berendezett bolti helységből és nagy kertből.

Földbirtok 18 hold szántó és kaszálóval tagosított, a

város közvele közelében.

Szőlő teljesen beültetve és pinze ugyanott.

Külön-külön akár együttesen szabad kézből elköltözés

miatt olcsón eladó, — a vételár részletekben is lefizethető.

Brétfü első részében — csemege fajokkal

beültetett szőlő és szép gyümölcsös.

Több — a város különböző részeiben